Crna Gora
DRŽAVNA REVIZORSKA INSTITUCIJA

broj: 40116/18-042-592/21
Podgorica 21. jun 2018. godine

IZVJEŠTAJ

O REVIZIJI GODIŠNJEG KONSOLIDOVANOG FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA ALBANSKE ALTERNATIVE ZA 2017. GODINU

(konačni izvještaj)

Podgorica, jun 2018. godine

S A D R Ž A J

I MIŠLJENJE I PREPORUKE....3
II OPŠTI PODACI....7
1. Pravni osnov....7
2. Osnovni podaci o Partiji....7
3. Finansiranje partije....7
3.1. Finansiranje iz budžetskih sredstava....8
3.2. Finansiranje iz privatnih izvora....8
4. Vrsta revizije....8
5. Predmet revizije....8
6. Cilj revizije....8
7. Metode revizije....9
III UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE....10
8. Sistem unutarnjih kontrola....10
8.1. Aktivnosti partijskih organa vezano za finansijsko poslovanje....10
9. Finansijski plan....10
10. Program rada....11
11. Poslovne knjige....11
12. Finansijski izvještaji....11
12.1. Bilans stanja....12
12.1.1. Evidentiranje i popis imovine....12
12.1.2. Potraživanja....12
12.1.3. Novčana sredstva....12
12.1.4. Blagajničko poslovanje....13
12.1.5. Obaveze....13
12.2. Bilans uspjeha....14
12.2.1. Prihodi....14
12.2.2. Rashodi....15
Troškovi službenih putovanja (konto 529)....18
Troškovi komunikacionih usluga (konto 531)....18
Troškovi reklame i propagande (konto 535)....19
Troškovi amortizacije (konto 540)....19
Troškovi neproizvodnih usluga (konto 550)....19
Troškovi reprezentacije (konto 551)....19
Troškovi platnog prometa (konto 553)....20
Ostali nematerijalni troškovi (konto 559)....20
IV REALIZACIJA PREPORUKA IZ PRETHODNIH GODINA....21

I MIŠLJENJE I PREPORUKE

Državna revizorska institucija, na osnovu člana 4 i člana 12 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji, Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja i Odluke Kolegijuma o vršenju revizije broj br. 40116/18-042-592 Izvršila je finansijsku reviziju Godišnjeg finansijskog izvještaja i reviziju pravilnosti Albanske Alternative za 2017. godinu. Revizija je izvršena u skladu sa Poslovnikom Državne revizorske institucije i Uputstvom o metodologiji vršenja finansijske revizije i revizije pravilnosti.

Odgovornost rukovodstva subjekta revizije

Rukovodstvo Partije je odgovorno za pripremu i fer prezentovanje Finansijskog izvještaja u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja, kao i za usklađenost poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost Državne revizorske institucije

Odgovornost Državne revizorske institucije je da, na osnovu izvršene revizije, izrazi mišljenje da li su finansijski izvještaji Albanske Alternative za 2017. godinu, u svim materijalnim aspektima sastavljeni i prezentovani na fer i objektivan način u skladu sa važećim okvirom finansijskog izvještavanja. Pored odgovornosti za izražavanje mišljenja o finansijskim izvještajima, odgovornost DRI je izražavanje mišljenja da li su finansijske i druge radnje subjekta revizije, u svim materijalnim aspektima usklađene sa zakonima, drugim propisima i aktima koji su identifikovani kao kriterijumi za predmetnu reviziju.

Na bazi sprovedene revizije, utvrđenog činjeničnog stanja i Izjašnjenja subjekta revizije 05/2018 od 06.06.2018. godine) na Preliminarni izvještaj DRI br. 04-153/2/18, nadležni Kolegijum u sastavu senator DRI Nikola N. Kovačević, rukovodilac Kolegijuma i senator DRI Zoran Jelić, član Kolegijuma, na sjednici održanoj dana 20.06.2017. godine usvojio je:

KONAČNI IZVJEŠTAJ

o reviziji Godišnjeg finansijskog izvještaja Albanske Alternative za 2017. godinu

MIŠLJENJE

Finansijskom revizijom je utvrđeno da je Godišnji finansijski izvještaj Albanske Alternative za 2017. godinu u svim bitno materijalnim aspektima sastavljen i prezentovan na fer i objektivan način u skladu sa važećim okvirom finansijskog izvještavanja, pa u skladu sa tim nadležni Kolegijum izražava **pozitivno mišljenje** na Godišnji finansijski izvještaj.

Revizijom pravilnosti utvrđeno je da je subjekt revizije nije sve finansijske i druge radnje uskladio sa zakonskim i drugim propisima koji su identifikovani kao kriterijumi za predmetnu reviziju. Neusklađenost se odnosi na nedosljednu primjenu Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja (član 13), Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica (član 46) i Zakona o obligacionim odnosima (član 669) pa u skladu sa tim nadležni Kolegijum izražava **uslovno mišljenje.**

Na izražavanje uslovnog mišljenja uticale su sljedeće nepravilnosti:

1.Shodno podacima prezentiranim u Finansijskom planu Partija je za 2017. godinu, planirala prihode u u iznosu od 40.000,00€ a rashode u iznosu od 38.900,00€. Revizijom je utvrđeno da je ista u navedenoj godini ostvarila prihode u iznosu od 42.453,00€ što je za 2.453,00€ više od planiranih, dok je rashode ostvarila u iznosu od 54.637,78€ što je za 15.737,78€ više od planiranih.

- **Subjekt revizije treba da realnije planira prihode i rashode, a u slučaju ostvarivanja prihoda i rashoda u većem ili manjem iznosu od planiranih, preporučuje se da isti koriguje Finansijski plan.**

2.Revizijom je utvrđeno da je subjekt revizije ostvario troškove izborne kampanje u većem iznosu za 8.345,75€ od Zakonom utvrđenog limita (član 13 stav 5).

- **Subjekt revizije je dužan da troškove izbornih kampanja ostvaruje u skladu sa odredbama člana 13 stav 5 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja**

3. Revizijom je utvrđeno da je subjekt revizije shodno ugovorima isplatio naknade fizičkim licima po osnovu obavljanja partijskih aktivnosti, zakupa poslovnih prostora i pružanja računovodstvenih usluga u iznosu od 17.040,00€. Na ugovorene naknade fizičkim licima obračunate su poreske obaveze (porez i prirez) u iznosu od 1.464,49€ ali iste nijesu plaćene što nije u skladu sa članom 46 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica. Takođe je utvrđeno da subjekt revizije nije podnosio nadležnom poreskom organu IOPPD obrasce shodno odredbama člana 47 istog Zakona.

Na isplaćene naknade su poreske obaveze obračunate na način kao da su sva lica u radnom odnosu. U postupku revizije državnom revizoru nijesu prezentirani dokazi o radno pravnom statusu lica angažovanih po ugovoru o djelu, pa se nije moglo utvrditi da li je obračun poreskih obaveza pravilno izvršen budući da se poreske obaveze ne obračunavaju na isti način za lica u radnom odnosu i nezaposlena lica.

- **Subjekt revizije treba da uplatu poreskih obaveza vrši u momentu isplate naknada fizičkim licima shodno odredbama člana 46 Zakona o poreza na dohodak fizičkih lica i da shodno članu 47 Zakona podnosi IOPPD obrasce nadležnom poreskom organu.**

- **Subjekt revizije prilikom angažovanja izvršilaca po ugovoru o djelu treba da obezbijedi podatke o radno-pravnom statusu svih angažovanih lica u cilju pravilnog obračuna poreskih obaveza.**

4. Uvidom u prezentirane ugovore o djelu utvrđeno je da isti ne sadrže formalno pravne elemente (pravni osnov, precizno definisanu obavezu angažovanog izvršioca). Takođe je utvrđeno da je ugovor za obavljanje poslova predsjednika Partije potpisalo isto lice kao naručilac i kao izvršilac poslova utvrđenih Ugovorom što nije u skladu sa Zakonom o obligacionim odnosima.

- **Subjekt revizije treba da ugovore o djelu zaključuje shodno Zakonu o obligacionim odnosima**

5. Subjekt revizije je Odlukom Predsjedništva od 26.12.2016. godine limitirao troškove goriva na mjesečnom novou u iznosu od 150,00€. Navedenom odlukom nije utvrđeno ko ostvaruje pravo na troškove goriva sobzirom da se gorivo koristi za privatna vozola u službene svrhe. Budući da je revizijom utvrđeno da za pravdanje najvećeg dijela troškova goriva nijesu prezentirani fiskalni računi već samo fakture dobavljača na ukupan mjesečni iznos, to se nije moglo utvrditi da li je poštovan Odlukom utvrđeni limit za potrošnju goriva na mjesečnom nivou.

- **Preporučuje se subjektu revizije da internim aktom utvrdi ko u Partiji ostvaruje pravo na troškove goriva. Takođe se subjektu revizije preporučuje da troškove goriva dodatno dokumentuje fiskalnim računima.**

6. Uvidom u prezentiranu Odluku o popisu utvđeni su formalno pravni nedostaci. Odlukom nijesu utvrđeni zadaci Komisije niti rok u kome treba izvršiti popis i podnijeti izvještaj kako je to propisano članom 4 Pravilnika o načinu i rokovima za vršenje popisa imovine i obaveza pravnog lica.

- **Preporučuje se subjektu revizije da aktom o imenovanju komisije za popis utvrdi zadatke komisije kao i rok u kome je ista dužna završiti popis i podnijeti izvještaj o popisu shodno važećem Pravilniku.**

Senator DRI
Rukovodilac Kolegijuma
Nikola N. Kovačević

II OPŠTI PODACI

1. Pravni osnov

Pravni osnov za vršenje revizije sadržan je u:

- Zakonu o Državnoj revizorskoj instituciji ("Sl. list CG" br. 15/07, 73/10, 40/11, 31/14 i 70/17);
- Zakonu o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja (Sl.list CG" br. 52/1414,76/15, 83/16 i 92/17);
- Godišnjem planu revizije Državne revizorske institucije DRI br. 06-288/17 od 14.12.2017. godine
- Odluci Kolegijuma nadležnog za vršenje ove revizije (br 40116/18-042-592) od 02.04.2018. godine.

Revizija konsolidovanog Godišnjeg finansijskog izvještaja Albanske Alternative vršila se u skladu sa:

- Poslovnikom Državne revizorske institucije („Sl. list CG" br. 03/15);
- Uputstvom o metodologiji vršenja finansijske revizije i revizije pravilnosti („Sl. list CG" br. 07/15);
- Smjernice za reviziju Godišnjih finansijskih izvještaja političkih subjekata
- Smjernicama za kontrolu kvaliteta vršenja revizije;
- Međunarodnim standardima (ISSAI).

2. Osnovni podaci o Partiji

Politička partija "Albanska alternativa" – "Alternativa shqiptare" (u daljem tekstu: AA) je upisana u Registar Ministarstva pravde rješenjem broj 05/006/08-5927, od 19. 06. 2008. Sjedište partije je u Tuzima.

Partija je stekla svojstvo pravnog lica i počela sa radom danom upisa u Registar političkih partija.

Organi Albanske alternative su: Skupština, Predsjedništvo, Predsjednik, Potpredsjednici, Mjesni odbori (ogranci). Skupština je najviši statutarni, programski i izborni organ Albanske alternative.

3. Finansiranje partije

Albanska alternativa shodno Statutu sredstva za rad obezbjeđuje izsledećih izvora:

- Budžeta Crne Gore i iz budžeta Opština, shodno Zakonu o finansiranju političkih partija;

- doprinosa poslanika i odbornika koji su imenovani u upravnim odborima i ostalim organima i radnim tijelima a da za članstvo dobijaju nadoknadu;
- doprinosa članova i simpatizera i iz drugih izvora dozvoljenih zakonom.

Shodno Koalicionom sporazumu iz 2016. godine koji su zaključile Albanska Alternativa, Nova Demokratska Snaga i Demokratska Unija Albanaca koalicione članice su se saglasile da zajednički nastupaju na parlamentarnim izborima i da budžetska sredstva, shodno izbornom rezultatu, dijele procentualno i to: Novoj demokratskoj snazi 44%, Demokratskoj Uniji Albanaca 36% i AA 20%.

3.1. Finansiranje iz budžetskih sredstava

- **Za finansiranje redovnog rada Partije u 2017. godini iz budžeta CG opredijeljena su sredstva u iznosu od 27.698,00€, dok su iz budžeta lokalne samouprave opredijeljena sredstva u iznosu od 9.755,00€.**

3.2. Finansiranje iz privatnih izvora

- **Partija je u 2017. godini ostvarila prihode od priloga u iznosu od 5.000,00€.**

4. Vrsta revizije

Predmetna revizija ima karakter finansijske revizije i revizije pravilnosti. Finansijska revizija podrazumijeva reviziju Godišnjeg finansijskog izvještaja, dok revizija pravilnosti podrazumijeva usklađenost poslovanja sa zakonskom i drugom regulativom.

5. Predmet revizije

Predmet revizije je Godišnji finansijski izvještaj Albanske alternative za 2017. godinu i usklađenost poslovanja sa zakonskom regulativom.

6. Cilj revizije

Cilj finansijske revizije je izražavanje mišljenja o tome:

1. Da li su finansijski izvještaji u svim materijalnim aspektima pripremljeni u skladu sa okvirom finansijskog izvještavanja ili
2. Da li su finansijski izvještaji u svim materijalnim aspektima prezentovani na fer i objektivan način u skladu sa datim okvirom.

Cilj revizije pravilnosti je izražavanje mišljenja o tome da li su finansijske i druge radnje subjekta revizije u svim materijalnim aspektima usklađene sa relevantnim zakonskim i drugim propisima koji su identifikovani kao kriterijumi.

- Zakon o političkim partijama ("Sl. list Crne Gore", br. 073/10, 040/11, 059/11)
- Zakon o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja („Sl. list CG“ br. 52/14, 76/15,83/16 i 92/17);
- Zakon o računovodstvu ("Sl. list Crne Gore" br. 52/16);
- Zakon o budžetu Crne Gore za 2017. godinu („Sl.list Crne Gore", br. 83/16, 42/17 i 89/17)
- Zakon o radu ("Sl. list Crne Gore" br. 49/08…31/14, 53/14, 04/18);
- Zakon o obligacionim odnosima ("Sl. list Crne Gore" br.047/08, 04/11 i 22/17)
- Zakon o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje (“Sl. list CG”, br. 13/ 07…62/13, 08/15, 22/17);
- Zakon o porezu na dohodak fizičkih lica ("Sl. list RCG", br. 65/01, 37/04, 78/06, 86/09, 14/12, 06/13, 62/13, 60/14 i 83/16);
- Uredba o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru („Sl. List CG“ br. 040/16);
- Pravilnik o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva i druga pravna lica ("Sl. list CG" br 5/11);
- Pravilnik o obrascu Godišnjeg izvještaja o prihodima, imovini i rashodima političke partije ("Sl. list CG" br. 17/12);
- Statut političkog subjekta;
- Finansijski plan Partije za 2017. godinu;
- Program rada Partije za 2017. godinu;

7. Metode revizije

Revizija je vršena kombinovanjem postupaka dokumentarne i terenske revizije.

U pripremnoj fazi revizije izvršeno je identifikovanje i procjena materijalnog rizika kroz razumijevanje subjekta revizije i njegovog okruženja uključujući i unutrašnje kontrole. Takođe je utvrđena materijalnost u fazi planiranja finansijske revizije za finansijske izvještaje kao cjelinu odnosno procjena do kojeg nivoa se može tolerisati pogrešno prikazivanje podataka u finansijskim izvještajima, a da to ne utiče značajno na njihovu istinitost i objektivnost. Materijalnost je utvrđena u iznosu od **1.092,75€** (2,00% od ostvarenih rashoda Partije koji iznose **54.637,78€**).

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza državni revizor se upoznao sa pravnom regulativom i drugom dokumentacijom, ocijenjeno je funkcionisanje sistema unutrašnjih kontrola radi određivanja revizorskog pristupa. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Ispitana je doslijednost primjene zakona te pravila, procedura i drugih internih akata shodno utvrđenim kriterijumima. Na osnovu sprovedenih analitičkih postupaka identifikovana su područja u kojima je eventualno bilo moguće otkriti greške ili nepravilnosti. Planirani segmenti su revidirani u cjelosti.

III UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE

8. Sistem unutarnjih kontrola

Partija je shodno članu 38 Zakona o finansiranju političkih partija Statutom utvrdila način vršenja unutrašnje kontrole finansijskog poslovanja kao i obavezu donošenja Finansijskog plana.

Članom 22 Statuta Partije je utvrđena obaveza Predsjedništva da usvoji Finansijski plan i Završni račun, dok je članom 28 precizirano da Generalni sekretar Partije pripremi i dostavi Predsjedništvu na usvajanje Finansijski plan i Završni račun. Statutom (član 23) je predviđeno da, Predsjednik Partije potpisuje finansijsku dokumentaciju i akte Predsjedništva, a članom 34 istog je definisano da sredstvima AA raspolaže Predsjedništvo.

8.1. Aktivnosti partijskih organa vezano za finansijsko poslovanje

Partijski organi shodno svojim nadležnostima utvrđenim Statutom Partije u 2017. godini su donijeli i usvojili sljedeća akta*:* Finansijki plan i Program rada za 2017. godinu, Odluku o limitiranju troškova reprezentacije, goriva i telefona, Odluku o oslobađanju članova Partije plaćanja članarine za 2017. godinu, Odluke o isplati studentskih stipendija, Odluke Predsjedništva Partije o isplati pomoći (donacija) fizičkim licima i dr.

9. Finansijski plan

Planom prihoda i rashoda za 2017. godinu prihodi su planirani u iznosu od 40.000,00€ a rashodi u iznosu od 38.900,00€.

- **Shodno podacima prezentiranim u Finansijskom planu Partije za 2017. godinu, prihodi su planirani iz budžeta lokalne samouprave-Glavnog grada u iznosu od 10.000,00€ i iz budžeta CG - po osnovu članstva u koaliciji u iznosu od 30.000,00€.**

Troškovi su planirani za nabavku materijala u iznosu od 2.000,00€, troškove goriva i el. energije u iznosu od 2.000,00€, troškove zarada/naknada u iznosu od 10.000,00€, troškove mobilne telefonije u iznosu od 600,00€, troškove zakupnine u iznosu od 4.600,00€, troškove reklame i propagande u iznosu od 1.500,00€, troškove reprezentacije u iznosu od 1.000,00€, troškove platnog prometa u iznosu od 200,00€, troškove donacija i stipendija u iznosu od 5.000,00€, troškove predizborne kampanje u iznosu od 10.000,00€, troškove intelektualnih usluga u iznosu od 1.500,00€, troškovie dnevne štampe u iznosu od 500,00€.

Subjekt revizije je u 2017. godini ostvario prihode u iznosu od 42.453,00€ što je za 2.453,00€ više od planiranih, dok je rashode odtvario u iznosu od 54.637,78€ što je za 15.737,78€ više od planiranih.

- **Subjekt revizije treba da realnije planira prihode i rashode a u slučaju ostvarivanja prihoda i rashoda u većem ili manjem iznosu od planiranih, preporučuje se da isti koriguje Finansijski plan.**

10. Program rada

Programom su između ostalih utvrđene sljedeće aktivnosti:

- Održavanje kako redovnih sjednica Skupštine, tako i sastanaka Glavnog odbora i ostalih tijela Partije, sve u cilju aktivnog sprovođenja politike i vrijednosti koje zastupa Albanska Alternativa;
- Izborne aktivnosti – priprema predizborne kampanje za lokalne izbore;
- Materijalna podrška socijalne sfere /donacije, stipendije, sponzorstva/;
- Usvajanje Finansijskog plana za 2016. godinu;
- organizovanje i sprovođenje raznih akcija i tribina, promovisanje javnosti i sudjelovanje građana u političkom i društvenom životu lokalne i šire zajednice Partije.

11. Poslovne knjige

Partija je shodno članu 37 Zakona o finansiranju političkih partija dužna da vodi računovodstvene evidencije o prihodima i rashodima po porijeklu, visini i strukturi prihoda i rashoda, u skladu sa propisima Ministarstva.

Partija evidentiranje poslovnih transakcija vrši u okviru Glavne knjige i pomoćnih evidencija.

Partija računovodstvene evidencije obezbjeđuje na obračunskoj osnovi, izuzev prihoda koji su evidentirani na gotovinskoj osnovi.

Računovodstvene poslove za potrebe Partije u 2017. godini obavljalo je fizičko lice shodno zaključenom ugovoru o pružanju računovodstvenih usluga.

12. Finansijski izvještaji

Shodno članu 37 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja, Partija je dužna da Godišnji finansijski izvještaj dostavi Državnoj revizorskoj instituciji, najkasnije do 31. marta tekuće za prethodnu godinu.

Shodno Pravilniku o obrascu Godišnjeg izvještaja o prihodima imovini i rashodima političke partije ("Sl.list CG" br. 17/12) Partija je Godišnji finansijski izvještaj dostavlja DRI na sledećim obrascima i to:

- Bilans uspjeha - na obrascu BU;
- Bilans stanja - na Obrascu BS;
- Iskaz o novčanim tokovima – obrazac INT
- Iskaz o promjenama na kapitalu – na obrascu IPK;
- Statistički Aneks.

Partija je Državnoj revizorskoj instituciji dostavila Godišnji finansijski izvještaj na propisanim obrascima i u zakonom predviđenom roku.

12.1 Bilans stanja

U Aktivi Bilansa stanja iskazana je stalna imovina (oprema) u iznosu od 1.234,00€, obrtna imovina koju čine (potraživanja i gotovinski ekvivalenti) u iznosu od 2.391,00€, a u Pasivi je iskazan gubitak u iznosu 17.804,00€, revalorizacione rezerve u iznosu od 450.00€, kratkoročne obaveze u iznosu od 20.979,00€.
Revizijom je utvrđeno da podaci iskazani u bilansu stanja odgovaraju podacima evidentiranim u poslovnim knjigama

12.1.1 Evidentiranje i popis imovine

Odlukom Predsjedništva Partije br.17/2017 od 11.12.2017. godine, imenovana je Komisija za popis. Uvidom u prezentiranu odluku o popisu utvđeni su formalno pravni nedostaci. Odlukom nijesu utvrđeni zadaci Komisije niti rok u kome treba izvršiti popis i podnijeti izvještaj kako je to propisano članom 4 Pravilnika o načinu i rokovima za vršenje popisa imovine i obaveza pravnog lica. Komisija je izvršila popis stalne imovine i poisom utvrđeno stanje prezentirala u popisne liste. Pops je usvojen Odlukom Predsjedništva Partije (br.01/2018 od 16.01.2018. godine.

- **Preporučuje se subjektu revizije da aktom o imenovanju komisije za popis utvrdi zadatke komisije kao i rok u kome je ista dužna završiti popis i podnijeti izvještaj o popisu shodno važećem Pravilniku.**

Shodno podacima evidentiranim u Glavnoj knjizi stalna imovina po nabavnoj vrijednosti iznosi 2.145,95€, otpisanoj 721,25€ i sadašnjoj vrijednosti 1.424,70€. Imovinu Partije čini kompjuterska oprema i kancelarijski namještaj.

12.1.2. Potraživanja

Revizijom je utvrđeno da je Partija u poslovnim knjigama obezbjeđivala evidenciju potraživanja od lokalnih samouprava ali shodno podacima iz poslovnih knjiga Partija na dan 31.12.2017. godine nije imala evidentiranih nenaplaćenih potraživanja po ovom osnovu što je potvrđeno dopisom Sekretarijata za finansije Glavnog grada (br.05-402/18-1758).

12.1.3. Novčana sredstva

Partija je u 2017. godini svoje redovno poslovanje obavljala preko dva (2) žiro računa: Za potrebe lokalnih izbora u Tuzima održanih 26.11.2017. godine, Partija je otvorila posebni žiro račun, u skladu sa članom 18 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.

Depoziti na računima za redovno poslovanje na dan 01.01.2017. godine iznosili su 1.271,51€, a na dan 31.12.2017. godine 2.257,28€, dok su depoziti na izbornom računu iznosili 134,15€.

Stanje depozita na računima evidentirano u poslovnim knjigama Partije odgovara stanju iskazanom u izvještajima o kretanju sredstava na žiro-računima poslovnih banaka (bančini izvodi) na pomenute datume.

Uvidom u bančine izvode koji se odnosi na transakcije sprovedene preko izbornog računa utvrđeno je da su za finansiranje izborne kampanje (lokalni izbori u Tuzima prikupljena sredstva u iznosu od 7.460,22€ i to iz budžeta Glavnog grada iznos od 460,00€ (20% pripadajućih sredstav), od priloga pravnih lica iznos od 5.000,00€ i prenosom sresdstava sa računa za redovno poslovanje (sopstvena sredstva) u iznosu od 2.000,00€. Partija je u Izvještaju o porijeklu, visini i strukturi prikupljenih i utrošenih sredstava za izbornu kampanju navedena sredstva prikazala u istom iznosu.

12.1.4. Blagajničko poslovanje

Revizijom je utvrđeno da Partija u 2017. godini obezbjeđivala evidenciju blagajničkih transakcija kroz pomoćnu knjigu (dnevnik blagajne). Uvidom u bančine izvode utvrđeno je da je Partija za potrebe blagajne podigla sa žiro računa sredstva u iznosu od 650,00€. Iz blagajne su isplaćeni troškovi u istom iznosu tako da gotovine na kraju godine nije bilo.

Gotovinski plaćeni troškovi odnose se: na troškove službenih putovanja u iznosu od 348,86€ (troškovi dnevnica u iznosu od 128.00€ i troškovi prevoza u iznosu od 220,86€) i na troškove reprezentacije u iznosu od 301,14€

Troškovi službenih putovanja dokumentovani su putnim nalozima i isplaćeni su shodno Uredbi o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru dok su troškovi reprezentacije pravdani fiskalnim računima. Troškovi upotrebe sopstvenog vozila u službene svrhe subjekt revizije nije dodatno dokumentovao fiskalnim računima za gorivo.

12.1.5. Obaveze

Kratkoročne obaveze evidentirane su u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 20.978,66€ a odnose se na: obaveze prema dobavljačima u iznosu od 12.419,22€, obaveze prema fizičkim licima po osnovu zakupa i pruženih knjigovodstvenih usluga u iznosu od 1.900,00€, obaveze po osnovu odobrenih stipendija u iznosu od 2.900,00€ i poreske obaveze na isplaćene naknade fizičkim licima u iznosu od 3.759,44€.

Obaveze prema dobavljačima najvećim dijelom odnose se na neplaćene troškove goriva, troškove reklame i propagande

Obaveze prema fizičkim licima iskazane su po osnovu ugovorenih naknada u iznosu od 1.900,00€ i to po osnovu naknada za pružanje knjigovodstvenih

usluga u iznosu od 900,00€ i naknada za zakup poslovnog prostora u Tuzima u iznosu od 1000,00 €.

Poreske obaveze u iznosu od 3.759,44€ iskazane su po osnovu neizmirenih obaveza (porez i prirez) na isplaćene naknade po ugovirima o djelu, naknade po osnovu zakupa poslovnih prostora i naknade za pružanje računovodstvenih usluga. Od navedenih obaveza iznos od 2.294,95€ odnosi se na obaveze iz prethodne godine, dok se iznos od 1.464,49€ odnosi na poreske obaveze po osnovu isplaćenih naknada fizičkim licima u 2017. godini.

12.2. Bilans uspjeha

Shodno prezentiranim podacima u Bilansu uspjeha, ukupno ostvareni prihodi Partije u 2017. godini iskazani su u iznosu od 42.453,00€, rashodi u iznosu od 54.637,00€ i finansijski rezultat (gubitak) u iznosu od 12.185,00€.

12.2.1. Prihodi

Partija je u 2017. godini ostvarila ukupne prihode u iznosu od 42.453,00€. Ostvareni prihodi odnose se na prihode iz budžeta CG u iznosu od 27.698,00€, prihode iz budžeta lokalnih samouprava-budžeta Glavnog grada u iznosu od 9.755,00€ i prihode od priloga u iznosu od 5.000,00€.

Revizijom je utvrđeno da se od ukupno iskazanih prihoda na prihode za redovno poslovanje odnosi iznos od 36.922,52€, dok se na prihode za finansiranje izborne kampanje (lokalni izbori u Tuzima) odnosi iznos od 5.460,22€.

U narednoj tabeli dat je uporedni pregled ostvarenih prihoda 2016. i 2017 godini

Redni broj	Vrsta prihoda	Prihod 2016 godina	% učešće	Prihod 2017 godina	% učešća	Povećanje / smanjenje
1	Prihodi iz Budžeta CG	25.302,00	74,44%	27.698,00	65,24%	2.396,00
2	Prihodi iz budžeta lokalne samouprave	8.688,00	25,56%	9.755,00	22,98%	1.067,00
3	Prihodi od priloga	0,00	0,00%	5.000,00	11,78%	5.000,00
4	Finansijski prihodi	1,00	0,00%	0,00	0,00%	-1,00
Ukupno		**33.991,00**	**100,00%**	**42.453,00**	**100,00%**	**8.462,00**

Shodno prezentiranom podacima konstatuje se da su prihodi iz budžeta Crne Gore i budžeta lokalnih samouprava učestvuju sa 88,22% dok prihodi iz privatnih izvora učestvuju (prilozi) učestvujau sa 11,78%.

Prihodi iz Budžeta CG - po koalicionim sporazumima

Političkim sporazumom o formiranju koalicije koju čine (FORCA, DUA i Albanska Alternativa) utvrđen je način raspodjele političkih funkcija i finansijskih sredstava nakon parlamentarnih izbora održanih oktobra 2016. godine. Shodno Sporazumu, finansijska sredstva iz budžeta CG se dijele procentualno: FORCA - 44%, DUA -36% i AA 20%.
Shodno navedenom, Partija je, tokom 2017. godine, po ovom osnovu ostvarila prihode iz budžeta CG u iznosu od 27.698,00€. Mjesečno je iz budžeta CG, Partiji uplaćivan iznos od 2.308,14€.

Prihodi iz budžeta lokalne samoprave

Partija je iz budžeta Glavnog grada ostvarila prihode u iznosu od 9.755,06€. Od navedenih prihoda na prihode za redovno poslovanje odnosi se iznos od 9.294,84€, a na prihode za finansiranje izbornih kampanja iznos od 460,22€.

Prihode za redovno poslovanje, Partija je ostvarila po osnovu osvojenih odborničkih mandata.

Partiji je na izborni račun za finansiranje lokalnih izbora za izbor odbornika u Gradskoj opštini Tuzi, iz budžeta Glavnog grada uplaćen iznos od 460,22€ (20% pripadajućih sredstava).

Prihodi od priloga

Partija je u poslovnim knjigama evidentirala prihode od od priloga u iznosu od 5.000,00€.

Navedeni prihodi su iskazani po osnovu uplate donacije od strane Grupe garađana Građanske inicijative. Uplata je izvršena na žiro račun otvoren za potrebe izborne kampanje shodno Odluci o zajedničkom učešću na lokalnim izborima u Tuzima.

Prihodi od članarina

Partija je Statutom utvrdila obavezu plaćanja članarine, ali Odlukom Predsjedništva, br 40/2016 od 23.12.2016. g. članovi Partije su oslobođeni plaćanja članarine za 2017. godinu pa shodno tome Partija nije ostvarila prihode po ovom osnovu za navedenu godinu.

12.2.2. Rashodi

Partija je u poslovnim knjigama u 2017oj godini iskazala troškove u iznosu od 54,637,78€ i isti se odnose na: troškove kancelarijskog materijala u iznosu od 455,40€, troškove goriva i energije u iznosu od 7.538,39€, troškove ugovorenih naknada u iznosu od 13.251,06€, ostale lične rashode u iznosu od 348,86€, troškove komunikacionih usluga u iznosu od 1.209,48€, troškove zakupnine u iznosu od 5.106,52€, troškove reklame i propagande u iznosu od 16.464,20€, troškove amortizacije u iznosu od 721,25€, troškove neproizvodnih usluga u iznosu od 2,046.91€, troškove reprezentacije u iznosu od 2.086,06€, troškove platnog prometa u iznosu od 193,84€ i ostale nematerijalne troškove (troškovi dnevne štampe, donacija i sponzorstva i troškovi stipendija) u iznosu od 5.215,81€.

U narednoj tabeli dat je uporedni pregled ostvarenih rashoda u 2016. i 2017. godini.

Redni broj	konto	Opis troška	Troškovi 2016.godina	% učešća	Troškovi 2017.godina	% učešća	Povećanje / smanjenje
1	512	Troškovi kancelarijskog i ostalog materijala	2.554,05	5,12%	455,40	0,83%	-2.098,65
2	513	Troškovi goriva i energije	7.332,84	14,69%	7.538,39	13,80%	205,55
3	525	Troškovi ugovorenih naknada	14.277,65	28,60%	13.251,06	24,25%	-1.026,59
4	529	Troškovi službenih putovanja	978,24	1,96%	348,86	0,64%	-629,38
5	531	Troškovi komunikacionih usluga	820,10	1,64%	1.209,48	2,21%	389,38
6	533	Troškovi zakupnina	3.755,16	7,52%	5.106,52	9,35%	1.351,36
7	535	Troškova reklame i propagande	9.336,55	18,70%	16.464,20	30,13%	7.127,65
8	540	Troškovi amortizacije	190,94	0,38%	721,25	1,32%	530,31
9	550	Troškovi neproizvodnih usluga	1.285,55	2,58%	2.046,91	3,75%	761,36
10	551	Troškovi reprezentacije	1.075,30	2,15%	2.086,06	3,82%	1.010,76
11	553	Troškovi platnog prometa	177,57	0,36%	193,84	0,35%	16,27
12	559	Ostali nematerijalni troškovi	8.140,16	16,31%	5.215,81	9,55%	-2.924,35
Ukupno			**49.924,11**	**100,00%**	**54.637,78**	**100,00%**	**4.713,67**

Shodno tabelarnom pregledu, najveće učešće u ukupnim troškovima imaju troškovi reklame i propagande (30,13%), troškovi ugovorenih naknada (24,25%), troškovi goriva i energije (13,80%), ostali nematerijalni troškovi (9,55%), troškovi zakupnina (9,35%) i sl.

Od ukupno iskazanih troškova koji iznose 54.637,78€, na redovno poslovanje odnosi se iznos od 34.806,81€, dok se na troškove izbornih kampanja odnosi iznos od 19.830,97€.

Revizijom je utvrđeno da je subjekt revizije ostvario troškove izborne kampanje u većem iznosu za 8.345,97€ od Zakonom utvrđenog limita (član 13).

- **Subjekt revizije je dužan da troškove izbornih kampanja ostvaruje u skladu sa odredbama člana 13 stav 5 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.**

Troškovi kancelarijskog materijala (konto 512)

Troškovi iskazani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 455,40€ odnose se na troškove nabavke kancelarijskog materijala (registratori, papir, hemijske olovke, folije i dr.). Navedeni troškovi su dokumentovani fakturama dobavljača i u cjelosti plaćeni preko žiro računa Partije.

Troškovi goriva i energije (konto 513)

Troškovi iskazani u poslovnim knjigama u iznosu od 7.538,39€ odnose se na: troškove goriva u iznosu od 7.415,95€ i troškove električne energije u iznosu od 122,44€. Od ukupno ostvarenih troškova goriva, iznos od 4.660.15€ odnosi se na troškove izborne kampanje dok se iznos od 2.755,80€ odnosi na troškove redovnog poslovanja Partije.

Troškovi električne energije dokumentovani su fakturama dobavljača i plaćeni su preko žiro računa Partije.

Troškovi goriva su dokumentovani fakturama dobavljača i dio istih u iznosu od 875,80€ i fiskalnim računima, dok troškovi u iznosu od 6.540,15€ nijesu dodatno dokumentovani fiskalnim računima.

Troškovi goriva plaćeni su preko žiro računa Partije, osim iznosa od 2.000,00€ koji se odnosi na troškove za potrebe izborne kampanje.

Odlukom Predsjedništva Partije od (26.12.2016. godine limitirani su troškovi goriva na mjesečnom novou u iznosu od 150,00€. Navedenom odlukom nije utvrđeno ko ostvaruje pravo na troškove goriva budući da se gorivo koristi za privatna vozola u službemne svrhe.

S obzirom da za pravdanje najvećeg dijela troškova goriva nijesu prezentirani fiskalni računi već samo fakture dobavljača na ukupan mjesečni iznos, to se revizijom nije moglo utvrditi da li je poštovan Odlukom utvrđeni limit za potrošnju goriva na mjesečnom nivou.

- **Preporučuje se subjektu revizije da internim aktom utvrdi ko u Partiji ostvaruje pravo na troškove goriva. Takođe se subjektu revizije preporučuje da troškove goriva dodatno dokumentuje i fiskalnim računima**

Troškovi naknada fizičkim licima (konto 525)

Troškovi iskazani u iznosu od 13.251,06€ odnose se na neto naknade isplaćene licima za obavljanje partijskih aktivnosti u iznosu od 12.300,00€, i obračunate poreske obaveze (porez i prirez) na navedene naknade u iznosu od 951.06€. Naknade su isplaćene shodno zaključenim ugovorima o djelu za devet lica u neto iznosu od 900,00€ do 1.950,00€ za period angažovanja.

Na isplaćene naknade fizičkim licima za obavljanje partijskih aktivnosti obračunate su poreske obaveze (porez i prirez) ali iste nijesu plaćene što nije u skladu sa članom 46 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica. Subjekt revizije nije podnosio nadležnom poreskom organu IOPPD obrasce shodno odredbama člana 47 istog Zakona.

- **Subjekt revizije treba da uplatu poreskih obaveza vrši u momentu isplate naknada fizičkim licima shodno odredbama člana 46 Zakona o poreza na dohodak fizičkih lica i da shodno članu 47 Zakona podnosi IOPPD obrasce nadležnom poreskom organu.**

U postupku revizije državnom revizoru nijesu prezentirani dokazi o radno pravnom statusu lica angažovanih po ugovoru o djelu.

Na isplaćene naknade su poreske obaveze obračunate na način kao da su sva lica u radnom odnosu.

- **Subjekt revizije prilikom angažovanja izvršilaca po ugovoru o djelu treba da obezbijedi podatke o radno-pravnom statusu svih angažovanih lica u cilju pravilnog obračuna poreskih obaveza**.

Uvidom u prezentirane ugovore utvrđeno je da isti ne sadrže formalno pravne elemente (pravni osnov, precizno definisanu obavezu angažovanog izvršioca). Takođe je utvrđeno da Takođe je utvrđeno je da je ugovor za obavljanje poslova predsjednika Partije potpisalo isto lice kao naručilac i kao izvršilac poslova utvrđenih Ugovorom što nije u skladu sa Zakonom o obligacionim odnosima

- **Subjekt revizije treba da ugovore o djelu zaključuje shodno Zakonu o obligacionim odnosima**.

U postupku revizije utvrđeno da su dva javna funkcionera na ime naknada po osnovu angažovanja u Partiji shodno ugovoru o djelu ostvarila naknade u iznosu od 1.100,00€ odnosno 1.350,00€. Uvidom u imovinske kartone dostupne na sajtu Agencije utvrdjeno je da ova lica nijesu prijavila prihode ostvarene po ovom osnovu Agenciji za sprječavanje korupcije.

Troškovi službenih putovanja (konto 529)

Troškovi iskazani u iznosu od 348,86€ odnose se na troškove dnevnica na službenom putu u inostranstvo u iznosu od 128,00€ i troškove prevoza u iznosu od 220,86€. Navedeni troškovi plaćeni su gotovinski i dokumentovani putnim nalozima a detaljnije opisani u dijelu Izvještaja koji se odnosi na blagajničko poslovanje.

Troškovi komunikacionih usluga (konto 531)

Troškovi iskazani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 1.209,48€ odnose se na troškove mobilne telefonije u iznosu od 827,01€ i troškove internet usluga u iznosu od 382,47€. Navedeni troškovi dokumentovani su fakturama operatera i plaćeni preko žiro računa.

Odlukom Predsjedništva (22.12.2016.), limitirani su troškovi mobilnih telefona na iznos od 60€ na mjesečnom nivou. Revizijom je utvrđeno da su prilikom isplate navedenih troškova poštovani utvrđeni limiti.

Troškovi zakupnina (konto 533)

Troškovi iskazani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 5.106,52€ odnose se na: troškove zakupa stambeno-poslovnog prostora u Tuzima površine 35m^2 u iznosu od 2.400,00€ (mjesečna zakupnina iznosi 200,00€), zakupa poslovnog prostora u Plavu u iznosu od 1.300,00€ (mjesečna zakupnina iznosi 100,00€), zakupa poslovnog prostora u Gusinju u iznosu od 1.040,00€ (mjesečna zakupnina iznosi 80,00€) i obračunate poreske obaveze na isplaćene naknade za zakup u iznosu od 366,52€.

Isplata troškova zakupnina poslovnih prostora vršena je preko žiro računa shodno Ugovorima o zakupu zaključenim sa fizičkim licima koji su ovjereni od strane nadležnog organa i isti sadrže djelovodni broj.

Partija je na isplaćene naknade po osnovu zakupa poslovnog prostora izvršila obračun poreskih obaveza u iznosu od 366,52€, ali iste nijesu uplaćene što nije u skladu sa članom 46 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica.

Troškovi reklame i propagande (konto 535)

Troškovi iskazani u poslovnim knjigama u iznosu od 16.464,20 odnose se na troškove reklame i propagande od kojih se iznos od 2.645,18€ odnosi na redovno poslovanje Partije, dok se iznos od 13.819,02€ odnosi na izbornu kampanju, lokalni izbori Tuzi.

Troškovi reklame i propagande ostvareni za redovno poslovanje Partije odnose se na promotivne spotove, oglase i čestitke za Božić i uskršnje praznike. Isti su plaćeni preko žiro računa i dokumentovani fakturama dobavljača.

Troškovi reklame i propagande ostvareni za potrebe izborne kampanje odnose se na troškove izrade propagandog materijala u iznosu od 7.300,06€, troškove izrade i emitovanja reklamnih spotova u iznosu od 5.440,84€ i troškove zakupa bilborda u iznosu od 640,10€. Navedeni troškovi dokumentovani su fakturama dobavljača, Ugovorom zaključenim sa medijskom kućom o pružanju usluga br.(16/2017, 11.11.2017.), Ugovorom o djelu br.15/2017,18.10.2017. g. zaključenim sa fizičkim licem za izradu reklamnog spota. Na isplaćenu naknadu fizičkom licu obračunate su i plaćene poreske obaveze.

Troškovi amortizacije (konto 540)

Troškovi iskazani u poslovnim knjigama u iznosu od 721,25€ odnose se na troškove po osnovu obračunate amortizacije na opremu za 2017. godinu.

Troškovi neproizvodnih usluga (konto 550)

Troškovi iskazani u iznosu od 2.046,91€ odnose se na troškove računovodstvenih usluga u iznosu od 1.900,00€ i obračunate poreske obaveze u iznosu od 146,91€. Navedeni troškovi dokumentovani su Ugovorom zaključenim sa fizičkim licem o pružanju knjigovodstvenih, usluga (br. 12/2017 od 16.03.2017. godine).

Troškovi reprezentacije (konto 551)

Troškovi iskazani u iznosu od 2.086,06€ odnose se na troškove ugostiteljskih usluga i nabavku potrošne robe u maloprodaji. Revizijom je utvrđeno da je dio navedenih troškova u iznosu od 301,14€ plaćen gotovinski i pravdan fiskalnim računima, dok je preostali iznos troškova (1.784,92€) plaćen preko žiro računa na osnovu ispostavljenih faktura dobavljača. Od ukupno ostvarenih troškova iznos od 446,32€ se odnosi na redovno poslovanje, dok se iznos od 1.338,60€ odnosi na izbornu kampanju.

Odlukom Predsjedništva Partije, 22.12.2016. godine utvrđen je limit za troškove reprezentacije, na mjesečnom nivou do 100,00€.

Troškovi platnog prometa (konto 553)

Troškovi iskazani u iznosu od 193,84€ odnose se na troškove bančine provizije.

Ostali nematerijalni troškovi (konto 559)

Troškovi iskazani u poslovnim knjigama u iznosu od 5.214,8€ odnose se na troškove dnevne štampe u iznosu od 514,8€, troškove donacija i sponzorstva u iznosu od 350,00€ i troškove stipendija u iznosu od 4.350,00€.

Troškovi u iznosu od 514,8€ odnose se na troškove dnevne štampe i isti su plaćeni preko žiro računa Partije, shodno ispostavljenim fakturama dobavljača.

Troškovi u iznosu od 350,00€ odnose se na isplaćene pomoći fizičkim licima u iznosu od po 100,00 i 250,00€. Navedeni troškovi su dokumentovani zahtjevima za pomoć i odlukama predsjedništva Partije.

Troškovi stipendija iskazani su u iznosu od 4.350,00€. Stipendije su odobrene za 11 studenata u iznosu od 30,00€ do 150,00€

Navedeni troškovi su dokumentovani odlukama Predsjedništva Partije, zahtjevima i potvrdama o studiranju osim iznosa od 90,00€ koji nije dokumentovan.

Revizijom je utvrđeno da je u 2017. godini po osnovu stipendija isplaćen iznos od 2.250,00€ dok je preostali iznos evidentiran kao neizmirena obaveza.

IV REALIZACIJA PREPORUKA IZ PRETHODNIH GODINA

Revizijom Godišnjeg finansijskog izvještaja za 2016. godinu utvrđene su određene nepravilnosti i date su preporuke za otklanjanje istih i to:

1. Subjekt revizije treba da uplatu poreskih obaveza vrši u momentu isplate naknada fizičkim licima shodno odredbama člana 46 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica i da shodno članu 47 Zakona podnosi IOPPD obrasce nadležnom poreskom organu.

2. Izvršioca za obavljanje poslova u Poslaničkom klubu treba angažovati ugovorom o radu, imajući u vidu da se sredstva za finansiranje zarada istog obezbjeđuju iz budžeta Skupštine Crne Gore.

3. Ugovori treba da sadrže formalno pravne elemente shodno Zakonu o obligacionim odnosima i isti treba da sadrže broj djelovodnog protokola. Takođe Odluke koje donose organi Partije treba da sadrže pravni osnov za donošenje istih.

Revizijom Godišnjeg finansijskog izvještaja za 2017. godinu utvrđeno da subjekt revizije nije **realizovao** preporuke br.1,2, dok je preporuku broj 3, **djelimično** realizovao.

Izvještaj pripremila:
Slavka Tomić, načelnik u Sektoru

Senator DRI
Rukovodilac Kolegijuma
Nikola N. Kovačević